

БЮЛЕТИН

Културно-информационен център на българското малцинство
“Цариброд” – клон Босилеград

Година 1. Брой 6. август 1998 година Безплатен екземпляр

БЮЛЕТИН

Основател и издател: Гражданско сдружение Културно информационен център на българското малцинство “ЦАРИБРОД” Димитровград, Площад на освобождението № 8.

Редакция: Иван Николов, Радко Стоянчов и Александър Димитров.

Адрес: Ул. Маршал Тито № 15, 17540 Босилеград, тел./факс: 017/78 – 254.

Главен и отговорен редактор: Иван Николов.

Илюзии и действителност

Идеологическата схема за тържествените речи които нашите местни “функционери” от близкото минало четеха, или по-скоро рецитираха наизуст на разни събрания, заседания, конференции и конгреси които се организираха през ден по най-банални поводи, беше горе-долу такава:

“Българската народност в Югославия, заедно с останалите братски народи и народности в Републиката осъществява пълна национална и класова свобода в своите самоуправителни обществено-политически организации и общности от местните общности до федерацията... Българската народност е пример за равноправни международни отношения за които има да благодари на единствено правилната политика на СЮК и другаря Тито... Българската народност просперира във всяко отношение... Тя даде най-голям процент високообразовани кадри от всички области на науката... Тя има свои печатни издания на български език и своя издателска къща “Братство”... Тя има всички условия за пълна културна и творческа афирмация... За разлика от България която не признава правата на македонците в Пиринска Македония...” И.т.н.

Ако речта се произнасяше по повод някоя “историческа дата”, обикновено на Кин Стан или Буков Рид, тогава активистите на Съюза на бойците “евоцираха” спомени от НОБ и социалистическата революция, младежките бригадирски акции от Шамац – Сараево и огромните “трудова победи” по залесяване на “голините” по Бела Вода и Орланов дел, говореха за “зверствата на българските фашистки окупатори” и осъждаха “реакционерните сили” носители на разни “ретроградни тенденции”.

През това време “прогресивните сили” начело със СЮК на радиотелевизионната воденица мелеха за поредният Самит на необвързаните в Лусака или Хавана, за делегатската система, Самоуправителните интересни заедници, Организацията на сдружен труд, Конституцията и нейните амандмани и за успешното посещение на президента на Републиката, Председателя на ЦК на СЮК, Върховен комендант на въоръжените сили, Трикратен народен герой, Доктор по политическите науки и т.н. Йосип Броз Тито, на Кения или Боцвана. На първите страници на вестниците през ден осъществяваше Неговият портрет във внушителна поза пред дузина микрофони или нейде в природата с ловджийска пушка и бинокъл, победоносно стъпил върху гърба на току-що застреляна мечка или глиган.

По това време ние, студентите на Университета си пилеехме младостта да готвим изпити по предмети от типа на “Обществена собственост и самоуправление”, или “Конституционното правосъдие в света”. Професор Кулич ни късаше на изпитите ако не сме научили всичко за конституционното правосъдие в Бангладеш или Парагвай, но ние така и не успяхме да поемем управлението на страната с такива “издържани” научни познания, защото цялата тази хартиена конструкция се катурна още при първия полъх на балканските ветрове. А ние пропуснахме историческия шанс с нашите научни познания за Парагвайската конституционна система и дефинициите за обществената собственост и самоуправлението да разорим държавата на пестил. Тая работа я свършиха други, преди ние да се афирмираме в обществото, та барем за това да не ни проклетисват поколенията.

След смъртта на Тито, когато перспективните партийни кадри се лигавеха да плачат на сила и се кълнеха в децата си, че неотстъпно ще следват Неговия път, а президентите на Президентството се сменяваха на всяко новолуние, на нас, поизбързалите във времето, ни беше ясно, че нашата “мила родина” слиза от историческата сцена. Въпреки че непрекъснато се точеха пълни рейсове с трудов народ който отиваше на поклонение на Божигроб в Ужичка 15.

На Косово се честваше 600 годишнината от Косовския бой. И изгряваше звездата на Вук Драшковиц и неговият кумец Шешел. Насъскани от тях, наивни младежи минаваха Дрина и отиваха да се бият за “обединение на всички сръбски земи”. През това време “Югоскандик” и “Дафимент банка” ограбиха девизните слестявания на гражданите и изчезнаха в неизвестна посока. А ТВ картините от обезобразени трупове по улиците на Книн и Вуковар се превръщаха в кошмари които не ни даваха да спим...

В България Тодор Живков, (Бог да го прости), си беше подал оставката след като натрупа десетина милиарда външни дългове и се прибра да си кърпи чорапите. Жельо Желев отърча в Щатите да иска от янките царица за качамак на сиромашкия български народ, защото демокрацията не ставаше за ядене.

У нас пък, почти всеки журнал на български език започваше със застрашителните репортажи на Вене Велинов в които той със страшно загрижен тон, коментираше последните прояви на ДСБЮ “маргиналната националистическа партия” в Женева или Страсбург, която заедно с екстремистката ВМРО от София “рови срещу нашата страна”. А “нашата страна” продължаваше да гние отвътре, безнадеждно инфизирана с идеологическите и националистически вируси заради които светът ни предписа пълна изолация.

И докато траеше обсадата на Сараево, а във Вуковар се водеха ожесточени боеве в които “на нашата страна нямаше жертви”, босилеградчани масово отиваха в Кюстендил за по някой чувал брашно и вече развъртаха далаверата с бензина в която някои сламосали общински мекерета се ококориха и почнаха да ни гледат “на рог”.

И въпреки всички тия грамадни купища лъжи, които се строполиха пред очите ни, въпреки пропастта на държавата, на икономиката, въпреки жертвите, кражбите, безпаричието, безработицата, разхищенията, въпреки пропастта на утопията която за векове омърси всяка идея за някаква социална правда... въпреки всичко – хората все още чакат “да се оправи”.

Всяка година, а понякога и два пъти годишно, се организират избори на които “убедително” побеждават ония които направиха този хаос. И хаоса продължава. Управляващите, естествено, не носят никаква отговорност за него. Те имат легитимитет да го правят, защото “народът така иска”, той ги е избрал с всичките им недостатъци, с националистическите програми за Велика Сърбия, за войни и насилия. И това е нормално. Кой е гласувал за нещо друго?

Ненормалното е, че ние, обикновените граждани не си даваме сметка за нашата лична отговорност за всичко което става около нас. Защото това, което става около нас, не е никаква природна катастрофа. Сами сме си го избрали. Жалкото е, че това не го проумяваме. Но има обяснение.

Ние никога не сме живяли в демократично общество, нямаме елементарна политическа култура и не познаваме този политически механизъм с който се избира отговорна власт и с който се сменява неотговорната власт. Ние сме формирани и като общество и като личности, да бъдем верни поданици на диктатора и той поданически манталитет отново проличава на всеки нови избори когато отново и отново си избираме нови диктатори, а не отговорни и сменяеми служители на обществото. А още Платон, преди повече от 4000 години е казал: “Държава в която закона е слаб и зависи от волята на тиранина, е осъдена на пропаст”. Разбира се, че това не могат да го знаят нашите гласоподаватели от някоя затънтена махала в Дукат или Ярешник, но, питам се, къде е нашата малцинствена интелигенция?

Нали сме “най-образовано малцинство”? Как не се намери поне един от толкова наши интелектуалци, специалисти, професори, доктори на науките и какви ли не още, да кажат своето обяснение за материалната и морална мизерия в която потъват техните близки и да посочат възможните пътища за изход? Или са им толкова важни личните кариери в системата в която едва ли може да се направи честна и достойна кариера? Ако е така, а все повече се убеждавам че е така, тогава, пак питам, с какво морално право се наричат “интелигенция на българското малцинство в Югославия?”

Ролята на интелигенцията е да бъде в опозиция на всяка власт, но понякога трябва да преодолее органичното си отвращение от властта, па дори и да я поеме върху плещите си, щом това е от всеобщ интерес. Но няма право да мълчи. Защото тя единствено е призвана да говори.

(извадки)